

Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek a zákon 379/2005 Sb. jako součást kompetencí psychiatra

Dle ustanovení zákona 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů jsou podle § 20 odst. 2 písm. j) všechna zdravotnická zařízení, která poskytují substituční léčbu, povinna hlásit pacienty do Národního registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek (dále jen Registr), zřízeného Ministerstvem zdravotnictví na základě zvláštního právního předpisu (§ 67d a bod 13 přílohy zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Od počátku roku 2008 je v provozu jeho webová aplikace a správcem i zpracovatelem Registru je Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.

Plné znění § 20 odst. 2 písm. j) je následující:

j) substituční léčba, kterou je krátkodobá nebo dlouhodobá léčba závislosti na návykových látkách, jež spočívá v podávání nebo předepisování látek nahrazujících původní návykovou látku, je prováděna ve zdravotnických zařízeních ambulantní péče pod vedením lékaře; zdravotnická zařízení, která poskytují substituční léčbu, jsou povinna hlásit pacienty do Národního registru uživatelů lékařsky indikovaných substitučních látek, zřízeného na základě zvláštního právního předpisu.

Jednou ze součástí substituční léčby je i buprenorfin (SUBUTEX či SUBOXONE), který může předepsat jakýkoliv lékař (bez ohledu na odbornost).

V září lloňského roku proběhlo jednání na Ministerstvu zdravotnictví ČR, kde přítomni zástupci jednotlivých odborných společností i zástupci krajů byli informováni o aktuálním stavu registru a situaci s lékařsky indikovanými substitučními látkami v ČR. Na základě údajů z krajů se ukazuje, že dochází i ke zneužívání tohoto substitučního preparátu a následně se objevuje na černém trhu. Reakcí na tyto skutečnosti jsou povinnosti (viz. níže) zákona, kterých nesplnění zatím nebylo sankcionováno.

Ministerstvo zdravotnictví však vyjádřilo připravenost k vydání vyhlášky, která by neplnění níže uvedených povinností dle zákona 379/2005 Sb. sankcionovala.

POVINNOSTI A REGISTRACE

Platnost zákona trvá sice již od ledna 2006, ale až od počátku roku 2008 je plně v provozu interaktivní webová aplikace Registru, která umožňuje povinnost hlášení dle písmena j) - viz. výše.

Na adrese <https://snzr.uzis.cz/nrulisl/> se lze zaregistrovat tím, že na vstupní obrazovce kliknete na odkaz "Žádost o zpřístupnění aplikace". Pomocí nabídky IČ (nezaměňovat s IČZ zdravotní pojišťovny!) a seznamu zdravotnických zařízení vybrat zdravotnické zařízení (dále jen ZZ) Vaší působnosti. Vyplnit jednotlivá pole (označená *) jsou povinná), zvolit si login (uživatelské jméno) a heslo pro přístup do Registru. Každé zdravotnické zařízení poskytující substituční léčbu by mělo zaregistrovat minimálně

jednu osobu-lékaře, která/ý bude do registru vkládat data za léčené pacienty. V rámci registrace bude uživatelům ze zdravotnických zařízení přidělena role - lékař, která/ý zodpovídá za obsah dat v hlášeních o pacientech a za aktuálnost stavu pacienta v registru v souladu se skutečností. Pro úspěšné dokončení registrace je nutné Žádost pomocí nabízených funkcí uložit do správy uživatelů, následně vytisknout, opatřit podpisem žadatele, razítkem a podpisem statutárního zástupce právního subjektu. Žádost zaslat na adresu ÚZIS ČR, Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2, P. O. BOX 60.

Zatím je v registru aktivních 32 zdravotnických zařízení, kde jsou to z větší části původní substituční centra a zařízení vězeňské služby.

ZÁKLADNÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍ FUNKCE REGISTRU

- * on-line komunikaci se zabezpečeným protokolem
- * registrace a autentizace lékaře pomocí loginu a hesla
- * ověření, zda pacient, u kterého se má zahájit nebo pokračovat v substituční léčbě, již není hlášen jiným zdravotnickým zařízením = zamezení vícenásobného předepisování receptů a zneužití léků na černém trhu
- * ochrana osobních údajů v registru

Připomenutí výše uvedených faktů má zabránit zbytečným chybám ze strany lékařů při pomoci závislým pacientům, kteří často mají tendenci popírat skutečnosti a nepamatovat si.

Je naprosto jisté, že práce se závislými pacienty v ambulancích psychiatrů i praktických lékařů bude přibývat, protože již i pediatři reflektují narůstající trend závislých dětí a dospívajících.